DONG metir Føroyar sum eitt kjarnuøki

OLJUFELAG – Vit síggja økið millum Føroyar og Hetland sum eitt samanhangandi umráði. Vit hava fingið góð úrslit vestan fyri Hetland og fara nú at brúka ta vitanina á føroyska landgrunninum sigur Søren Gath Hansen, stjóri.

åJan Müller

Herfyri vitjaði trý umboð fyri danska orku- og gassfelagið DONG Energy í Føroyum. Tað vóru tríggir av oddamonnunum í hesum danska gassrisanum, nevniliga Søren Gath Hansen, Søren Andersen og Jan Terje Edvardsen, sum allir arbeiða við antin leiting ella framleiðslu.

Søren Gath Hansen stendur á odda fyri leiting og framleiðslu hjá felagnum og hevur vitjað í Føroyum fleiri ferðir, síðani felagið gjørdist partur av forkanningunum miðskeiðis í 90 árunum. Hann sigur, at orsøkin til vitjanina hesaferð var fyrst og fremst at vísa andlit og tosa við Jarðfeingi og umboð fyri politisku skipanina, her løgmann og oljumálaráðharran. Eisini fyri at hitta umboð fyri Statoil, sum Dong hevur tætt samstarv við á føroyska landgrunninum.

Dong, sum hevur verið partur av fýra loyvum, hevur gjørt av ikki at halda fram við tveimum av loyvunum í Føroyum, men heldur at brúka alla orkuna uppá tvey loyvi, sum felagið framvegis er partur av á landgrunninum. Hetta merkir ikki, at felagið er minni áhugað í Føroyum, tí tað er ein natúrlig gongd, tá loyvi ganga út, at tú velur at raðfesta og harvið eisini velur frá leggur Søren Gath Hansen dent á. Hann vísir eisini á, at hetta skal eisini síggjast sum ein lutur í tí altjóða virksemi, sum felagið er partur av. Tað var ma. hetta umboðini fyri felagið greiddu føroyskum myndugleikum frá undir vitjanini.

Uppá fyrispurning um tað tó ikki er eitt negativt signal at senda út, tá felagið tekur seg út úr tveimum av fýra loyvum sigur Søren Gath Hansen, at tað er heilt vanligt fyri oljufeløg, sum hava fleiri loyvi í einum øki, at man eftir eina tíð velur at raðfesta. Hetta hendir eisini í Danmark og aðrastaðni, har Dong er virkið. – Vit royna at savna allar kreftirnar um tey loyvi, sum vit meta hava størstu framtíðina. Dong er sera virkið vestan fyri Hetland og ætlar sær eisini at vera virkið eystan fyri Føroyar í framtíðini. Vit síggja nevniliga alt hetta umráðið sum eitt samanhangandi øki og vilja so leggja okkum eftir at troyta teir møguleikarnar, sum vit halda eru bestir.

Kjarnuøki

Jan Terje Edvardsen, sum stendur á odda fyri altjóða leitingini hjá DONG, minnir á, at teir hava borað tveir brunnar í Føroyum, Marjun og Brugduna. – Teir kanningarhættirnir vit royndu har vístu seg ikki at virka nóg væl, og nú fara vit so at brúka aðrar kanningarhættir í teimum báðum loyvunum vit hava eftir í Føroyum.

– Hvussu stóra raðfesting hevur Føroyaøkið í tykkara samlaðu portefølju:

– Tá vit tosa um at gera íløgur ymsa staðni í heiminum, so síggja vit økið vestan fyri Hetland og økið eystan fyri Føroyar sum eitt øki, tvs. sum eina og somu provins, sum so eisini er eitt av okkara kjarnuøkjum. Vit hava havt sera nógv virksemi á bretskum øki, og vit koma eisini til at bora fleiri brunnar aftrat við Føroyar. Jan Terje Edvardsen vísir á, at teir fara at bora ein brunn saman við Statoil, møguliga í 2012 og møguleiki er eisini fyri, at tað koma fleiri aftrat hesum.

Góð úrslit vestan fyri Hetland

Søren Andersen, sum stendur á odda fyri leitingini hjá DONG í Stórabretlandi, sigur:

– Vit síggja økið vestan fyri Hetland sum eitt sera áhugavert umráði, har vit hava fingið fleiri góð úrslit seinastu árini. Hetta er nakað, sum vit vilja byggja víðari á og sohvørt sum økini gerast meira búnað – frá at umfata kanningar í einum frontierøki – eru vit nú komin hartil, at hesi øki eru meira nær og náttúrlig. Í Føroyum eru vit tí eisini farnir at leggja okkum meira eftir teimum "playum", sum longu eru kend í bretskum øki. Tvs. at vit fara nærri markinum og burtur frá økjum við tjúkkum basaltløgum, sum liggja longur inni á føroyska landgrunninum.

Kolvetni í næsta brunninum

– Tað eru gingin 10 ár, síðani fyrstu loyvini vórðu latin at leita eftir olju og gassi við Føroyar. Enn er einki lønandi fund gjørt. Hvussu leingi skulu føroyingar bíða eftir, at eitt nú DONG fer at gera eitt lønandi fund?

Søren Gath Hansen: – Vit vóna at raka við olju og gass, tá vit bora næsta brunnin um gott og væl eitt ár. Tað er sera dýrt at bora á djúpum vatni við Føroyar og tí leggja vit okkum eftir økjum, har vit við okkara kompetansu meta, at møguleikin at finna nakað er til steðar. Men eg má endurtaka tað vit søgdu í 1994, tá vit komu til Føroya, at hetta er ein bransja, sum krevur tol, tí tað kann ganga long tíð frá tí tú byrjar tínar kanningar, til olja verður funnin – og ikki minst í økjum, sum enn eru so nýggj og ikki nógv væl búnað við neyðugu kanningunum. Vit mugu taka ta tíð tað tekur til at loysa knútin, "bryde koden", sum Søren málber seg.

Hann sigur víðari, at søgan og royndirnar vestan fyri Hetland hava eisini lært okkum, at tað kann ganga long tíð, uttan at man finnur nakað fyri so knappliga at síggja úrslit. Tað er líka sum at kunna finna tann modellin, sum er tann rætti og virkar og síðani arbeiða víðari har frá. Og tað er hetta vit royna við Føroyar, har vit eisini trúgva uppá, at vit kunnu flyta okkara royndir vestan fyri Hetland til Føroyaøkið. Tí hava vit nú valt at fokusera meira miðvíst uppá tey øki í Føroyum, sum líkjast hepnu økjunum hinumegin markið.

jan@sosialurin.fo

DONG leiðslan vitjar á Jarðfeingi.

Føroyingar skulu kenna seg tryggar

TRYGGLEIKI – Krøvini til trygdina í Europa eru nógv harðari enn í USA. Tí haldi eg eisini, at føroyingar skulu kenna seg tryggar, tá borað verður sigur Dongstjóri.

Løgmaður hittir tríggjar av stjórunum í DONG, Søren Gath Hansen, Jan Terje Edvardsen og Søren Andersen

Jan Müller

Nú leiðslan í DONG vitjaði í Føroyum herfyri nýttu vit høvið til at spyrja, hvørjar avleiðingar DONG leiðslan heldur dálkivanlukkan í Meksikoflógvanum kann fáa fyri framtíðar leiting og virksemi á djúpum vatni millum Føroyar og Hetland?

Søren Gath Hansen: – Tað, sum er hent og sum ikki átti at verið hent í Meksikanska flógvanum er djúpt tragiskt. Vit vita tó ikki nágreiniliga, hvat er hent, men tað vit vita, og tá er tað líkamikið, um tú borar á djúpum ella á grunnum vatni, er, at tá tú borar niður í goymslur í undirgrundini er har eitt sera høgt trýst. Tí finnast arbeiðshættir og útgerð til at taka sær av hesum, men tað er eisini munur á, hvussu tú designar brunnar og virksemi í Meksikanska flógvanum og so í okkara parti av heiminum. Krøvini til trygdina eru nógv strangari í Europa, og eg vildi hildið, uttan at vita júst, hvat er hent í USA, at man fer at innsíggja, at slík óhapp kunnu ikki henda her, tí krøvini, sum sett verða, eru so nógv øðrvísi. Dong stjórin sigur, at teir eftir vanllukkuna í USA hava gjøgnumgingið allar trygdarrutinur, har felagið arbeiðir.

Og hann heldur fram: – BP eins og nógv onnur stór oljufeløg royna so at gera tingini skjótari og bíligari við eitt nú at finna nýggjar mátar at gera tingini uppá, og tað ger so eisini, at man alla tíðina roynir at flyta mørkini fyri, hvat er møguligt. Tað er greitt, at vit hava sera nógv fokus uppá, at slíkt má ikki henda. Eg rokni eisini við, at myndugleikar um allan heim nú sita og royna finna út av, um krøvini til boring eru nóg strong, og um tey verða fylgd.

Føroyingar ikki kenna seg ótryggar

– So føroyingar skulu ikki kenna seg ótryggar í sambandi við framtíðar boringar her?

– Nei tað skulu teir ikki, og tað hava teir heldur ikki havt orsøk til higartil. Slíkar vanlukkur eru heldur ongantíð hendar í okkara parti av heiminum, og eg havi álit á, at tær fara heldur ikki at henda her, soleiðis sum okkara trygdarskipanir og design eru.

– Men BP er eitt ómetaliga stórt oljufelag við bæði pengum og royndum, so man skuldi trúð, at teir lógu frammarlaga, tá tað galt trygdini.

– Tað rokni eg eisini við, at teir hildu undan vanlukkuni og nú mugu so kanningar vísa, hvat er hent, og tað fer so at fáa felagið til at endurskoða síni design av hesum slagnum av brunnum. Og amerikanskir myndugleikar fara eisini at enduskoða krøvini og reglarnar. Hinvegin hevur BP arbeitt innan fyri teir lógarkarmar, sum verða ásettir av myndugleikunum, og eg kann bara endurtaka, at hesi krøvini eru minni í USA enn í Norðsjónum og í Atlantshavinum. Og føroyska skipanin, veit eg frá okkara fyrstu boringum her, svarar til tey strongu krøvini, sum verða sett í Noregi. So eg haldi gott man kann siga við føroyingar, at teir kunnu kenna seg tryggar.

– Nú er tað so, at tað er BP, sum er operatørur á teimum stóru framleiðandi feltunum í bretskum øki nær føroyska markið. Hetta ger teg ikki ótryggan heldur?

– Tað ger tað ikki m.a. tí, at alt regulverkið her er øðrvísi enn tað í USA. Tað er so ein trygd sum myndugleikarnir hava skapt fyri okkum.

Grønland

– Dong er eisini við í leitivirksmeinum við Grønland, har eitt nú kanadiskir myndugleikar hava heitt á grønlendska landsstýrið um at útseta boringar. Hvat sigur Dong til hetta:

– Tað mugu vera grønlendsku myndugleikarnarnir, sum taka støðu til tað. Vit kunnu vísa myndugleikunum, hvat tað er fyri karmar vit arbeiða undir, og so kunnu myndugleikarnir taka støðu til tað út frá tí. Tað er eisini ein spurningur um javnvág. Hetta er jú eitt tilfeingi, sum grønlendingar eisini og føroyingar hava sagt seg vilja troyta, soleiðis at tað kann vera eitt íkast til búskapirnar í londunum og partur av grundarlagnum fyri størri sjálvstýri. Men tað skal sjálvandi ikki henda uppá bekostning av trygdini.

DONG um ENI boring: – Tað sær gott út

SJEYNDI BRUNNURIN Hetta er eitt gott og spennandi prospekt, stóri spurningurin er, hvussu stórt eitt fund, verður tað gjørt, er heldur stjóri í danska felagnum.

Jan Müller

ENI skal bora við Føroyar í næstum. Nú er Dong ikki partur av tí boringini, men hvussu heldur Dong-leiðslan møguleikarnar vera fyri at finna olju í tí brunninum?

Jan Terje Edvardsen: – Vit halda, at hetta er eitt gott og spennandi prospekt, og vit ynskja teimum góða eydnu. Spurningurin er bara, hvussu stórt eitt fund man vera har. Hetta liggur í einum umráði tætt upp at økjum hinumegin markið, har fund eru gjørd, so vit síggja rættiliga ljóst uppá hesa boringina. Vit vóna, at ENI ger eitt fund, tí tað fer at økja um áhugan fyri øllum økinum og ikki minst geva týðandi upplýsingar um føroysku undirgrundina.

– Anne Marie leiðin, har borað verður í næstum, liggur ikki so langt frá Cambofundinum, sum Dong eisini er partur av á bretsku síðuni. Tað hevur ljóðað, at Cambofundið gongur inn um føroyskt mark.

– Cambo gongur ikki inn á føroyskt øki, hóast oljukeldan gongur tætt inn móti markinum. Vit hava borað tríggjar brunnar á Cambo og tí vita vit, hvar strukturin gongur. Og eg má siga tíverri, hann gongur ikki inn um føroyskt mark.

– Nær er sannlíkt, at avgerð verður tikin um at útbyggja Cambo?

– Vit meta framvegis, um tað skulu borast fleiri avmarkingarbrunnar men vóna at fáa eina framleiðslu innan rímuliga tíð.

Umframt Cambo er eisini gjørt eitt annað fund gjørt longur norðari, nevnt Rosebank. Jan Terji Edvardsen sigur, at spurningurin um at kunna samskipa eina útbygging av báðum hesum keldum eisini verður vendur.

Samskipa útbygging um markið

– Og verður olja funnin nú á Anne Marie leiðini og á eini aðrari leið á føroyskum øki beint vestan fyri Rosebank eisini, vil tað so eftir tykkara tykki eisini vera ein møguleiki fyri at samskipa eina útbygging føroysku megin við útbyggingar hinumegin markið?

– Avgjørt. Dømi er um júst tað sama í donskum og norskum øki, har fund er gjørt í norska partinum, og sum ikki lønar seg at útbyggja einsamalt men sum nú verður knýtt uppí framleiðslu donsku megin umvegis rørleiðingar. Tað vísir so, at hetta ber til at gera tvørtur um markið millum tvey lond. Hetta er fyrsta av sínum slag millum Noreg og Danmark. Nú skal eg ikki gera meg klókan uppá støddina av møguligum fundi á Anne Marie men skuldi tað verið eitt lítið felt, so vildi tað verið møguleiki at bundið tað upp infarstrukturin bretsku megin.

Søren Andersen, sum stendur á odda fyri útviklinginum við Hetland, vísir á avgerðina at útbyggja gassfelt í hetlendskum øki, sum so kunnu fáa týdning fyri fund á føroyska landgrunninum eisini.

– Fyrst byrjar tú við frontierkanningum, har eingin veit nakað. Síðani verða fund gjørd, men man veit ikki, hvat man skal gera við tey, tí eingin infrastrukturur er. Men tá gjørd eru fleiri smærri fund, sum kunnu bera kostnaðin av einum infrastrukturi, so kemur hitt av sær sjálvum, at tú kanst knýta nýggj fund uppí uttan at hugsa um at tú skal fara undir eina útbygging einsamalt. Tí haldi eg eisini, at tað er heilt rímuligt at taka fram Cambo og Rosebank útbyggingarnar í bretskum øki, tí verða tær gjørdar kunnu tær gera, at vit kunnu fáa framleiðslu í gongd við Føroyar nógv skjótari.

jan@sosialurin.fo